

## DÜNYA VE AHİRET\*

*Eüzü bi'llâhi mine's-şeytâni'r-racîm.  
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.*

*El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve'l-âkıbetü  
li'l-müttakîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ  
seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahibihî  
ecmaîn...*

*İ'lemû eyyühe'l-ihvân... İne efdale'l-kitâbi  
kitâbu'llâh... Ve enne efdale'l-hedyi hedyü  
muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem...  
Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle  
muhdesin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh...  
Ve külle dalâletin fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-  
muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve  
selleme ennehû kâl:*

*الدُّنْيَا دَارٌ مِّنْ لَا دَارَ لَهُ وَمَالٌ مِّنْ لَا مَالَ لَهُ وَلَهَا  
يَجْمَعُ مِّنْ لَا عَقْلَ لَهُ*

(حم . هب . الشيرازی فی الألقاب عن عائشة؛ ش . هب . عن ابن مسعود)

**RE. 208/1** (*Ed-dünyâ dârun men lâ dâra lehû,  
ve mâlün men lâ mâle lehû, ve lehâ yecmeu  
men lâ akle lehû.*)

*Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.*

*“—Mefhar-i mevcûdât Muhammed Mustafâ râ  
salevât!”*

---

\* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

[*Allàhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...*]

“—*Seyyidü’s-sâdât Muhammed Mustafâ râ salevât!*”

[*Allàhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...*]

“—*Habîb-i Hüdâ Muhammed Mustafâ râ salevât!*”

[*Allàhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...*]

Cenab-ı Feyyâz-ı Mutlak Hazretleri, iki cihanın serveri, sevgili Peygamberimizin şefaatine cümlemizi nâil eylesin...

## a. Dünyaya Önem Vermemek

Ahmed ibn-i Hanbel, Beyhakî, Şîrâzî Hz. Aişe RA’dan;

Beyhakî, Abdullah ibn-i Mes’ud RA’dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:<sup>1</sup>

---

<sup>1</sup> Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.71, no:24464; Beyhakî, *Şuabü’l- İman*, c.VII, s.375, no:10638; Deylemî, *Müsnedü’l- Firdevs*, c.II, s.230, no:3109; *Mecmaü’z-Zevâid*, c.X, s.515, no:18078; Hz. Aişe RA’dan.

İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VII, s.243, no:35707; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.VII, s.375, no:10637; Ahmed ibn-i Hanbel, *Zühd*, c.I, s.161; Abdullah ibn-i Mes’ud RA’dan.

Mizzî, *Tehzîbü’l-Kemâl*, c.XXII, s.473; Ebü’d-Derdâ RA’dan.

*Kenzü’l-Ummâl*, c.III, s.344, no:6086; *Keşfü’l-Hafâ*, c.II, s.296, no:1315; *Câmiu’l-Ehâdîs*, c.XIII, s.8, no:12430.

# الدُّنْيَا دَارٌ مِّنْ لَا دَارَ لَهُ وَمَالٌ مِّنْ لَا مَالَ لَهُ وَلَهَا يَجْمَعُ مِّنْ لَا عَقْلَ لَهُ

(حم . هب . الشيرازى فى الألقاب عن عائشة؛ ش . هب . عن ابن مسعود)

**RE. 208/1** (*Ed-dünyâ dârun men lâ dâra lehû, ve mâlün men lâ mâle lehû, ve lehâ yecmeu men lâ akle lehû.*)

(*Ed-dünyâ dârun men lâ dâra lehû*) “Dünya, evi olmayanın evidir, yurtsuzun yurdudur. (*Ve mâlün men lâ mâle lehû*) Ahirette sevabı, elinde kazancı olmayanların malıdır. (*Ve lehâ yecmau men lâ akle lehû*) İşte aklı olmayanlar dünyalığı elde edeceğiz diye uğraşır, ömürlerini geçirirler günahlarla... Elde ettikleri de kendilerine kalmaz. Ahirette de kendilerine fayda vermez.”

Geçenki dersimizi dualarla bitirdik.

Hiçbir dua yoktur ki reddolunsun. Mutlaka dualar kabul olur. Fakat bazısı erken kabul olur, bazısı da geç kabul olur. Onun için, “Duam kabul olmadı.” deme! Bazen mükâfatları ahirete bırakılır, o zaman daha a'lâ ve güzel olur. Hiç yani duanın boşa gideni yoktur.

Onun için, mümkün oldukça duadan gafil olma! Fırsat buldukça dünyanın için, ahiretin için isteyeceğin şeyleri Cenâb-ı Hak'tan iste! Çünkü her şey onun hazinesindedir, isteyen boş çevirmez.

Bugün de sana dünyayı anlatıyor:

Dünya; şu içinde bulunduğumuz âlem. Buna dünya diyorlar.

Bu dünya evi olmayanın evidir, evsizlerin yeridir.

Dâr diye bir eve, oturulur bir yere denir. Mü'min ahirette ebediyen gayet güzel bir yaşayışa sahip olur. Binâen aleyh bu dünya ebediyet yeri değil. İşte mihnetle ile dolu, bir kısa hayatın içerisinde bırakıp gittiğimiz yerdir.

Onun için burası dâr değil, asıl dâr ahirettir. O ahirette nasibi olmayanların evidir buradaki ev... Ahirette nasibi yoksa, orayla işi yoksa, alâkası yoksa, o burada ev yapmaya uğraşır durur.

Asıl rahatlığın sonu olmazsa; yani bir nimet var, o nimetin arkasında rahat var, rahatlık var. Ona diyorlar ki nimet. Bir nimet var ki arkasında felâket var, azap var; ona diyorlar ki nikmet... Nimet değil o. Bugün nimet gibi görünüyor ama yarın arkasından onun acısı çıkacak.

Meselâ tatlı bir zehir yutturuyorlar sana. Önden gidiyor, tatlı gayet güzel bir şey ama zehir olduğu için, o senin içerini parçalıyor ve senin ölümüne sebep oluyor.

Şimdi onun önden yenilmesi nimet miydi? Hiçbir şey değil.

Dâr diye ebedî, gayet güzel bir yaşayışı olan yere derler. Halbuki dünya bunun hilafıdır. Herkes geliyor, müddeti ne kadarsa, görüp geçip gidiyor. Ahiretteki ebedî yeri kazanabildi ise, ne mutlu ona! Kazanamadıysa, burada yaptığı ne kadar güzel evleri olsa dahi, ne kadar güzel geniş bol sarayları olsa da gözünü yumuncaya kadardır. Gözünü yumduktan sonra hiçbir faydası yoktur.

Onun için, burası dâr demeye lâayık değildir. Çünkü ebedî değil ve fenni de değil. Bu öyle rahatlıkla geçen bir yaşayış da olmuyor. Yaşayışında bin bir türlü iptilalar oluyor. Bitmiyor dünyadaki iptilalar... Herkeste bir çeşidi var.

Kimin dünyası evi ise, ona ahirette ev yoktur. O dünyası için çalışmış, dünyası için yaşamış; dünyadan gözünü yumdu mu, ahirette ona hiçbir şey kalmamış.

وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهُوٌّ وَلَعِبٌ وَإِنَّ الدَّارَ  
الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ

(العنكبوت: ٢١)

(*Vemâ hâzihi'l-hayâtü'd-dünyâ illâ lehvün ve laibün, ve inne'd- dâra'l-âhirete lehiye'l-hayevânü, lev kânû ya'lemûn.*) “Bu dünya hayatı ancak bir eğlence ve oyundan ibarettir. Ahiret yurduna gelince, işte gerçek hayat odur. Keşke bilselerdi!” (Ankebut, 29/64) Niçin? Çünkü ebedidir, hiçbir rahatsızlığı yoktur, sıkıntısı da yoktur.

Nimetlerine tükenme gelmez, eksiklik gelmez. Korku yok, havf yok, hüzn yok, rahatlık üzerine rahatlık, devlet üzerine devlet... Her şeyin üstüne bir üstünlük. Her gün ayrı ayrı üstünlük. Bugünün üstünlüğüyle yarının üstünlüğü bir değil. Her gün artmakta mütemadiyen. Öyle bir hayat cennet evinde... Bu dünya malı da ahirette malı olmayanlar içindir.

Mal dediğin hayırlara sarf olunan paradır. Çünkü senden evvel yerine gidiyor oraya. Senin cebinde kalan senin değil. Senin oradan bir yiyecek nafakan var, ondan gerisi senin mirasçılarının yahut başkalarının; senin değil. Senin ahirete gönderdiğin neyse odur senin. Ne kadar gönderebilirsen.

Paraları harcıyor. Nerede? Şehveti uğruna, canı nasıl istiyorsa yani, hayatı nasıl istiyorsa, arzusuna keyfine nasıl geliyorsa, kazandığı malı helal mi, sevap mı, günah mı düşünmüyor, harcıyor.

Dün bir sünnet cemiyetteydik de, bir kardeş sigara içmek istedi. Bizden de müsaade istedi. Ben tabii sizin bileceğiniz iş dedim, karışmadım. O da teeddüben içmedi.

Akşam okuduğum bir kitap vardı ki, Molla Hüseyin isminde bir zât, İmam Azam Hazretleri'nin akaidini beyan açısından 12 meseleyi toplayan bir kitap yazmış. Bu kitabın içerisinde “*Duhan*” diyerekten sigara hakkında da bir bahis var.

O bahiste ezberimde kalmadı, baştan aşağıya bütün ulemanın ittifakını yazmış. Meşayıhtan, şeyhülislamlardan hepsinin fetvalarını kaydetmiş; hiç birisinde kerahatine dair bir söz yok. Hepsi ittifaken haramlığına fetva vermişler. Kerahatinde değil hepsi haramlığında ittifak etmişler. Bunu okuyunca, şöyle üzölmek bilmem nasıl olur artık, düşünmekaldım şimdi.

El-hamdü lillâh memleketimiz İslâm memleketi, bunları da bilmeyen yok gibidir yani. Bu meseleler hakkında çok dedikodular olmuş. Bunun faydası hakkında bir şey söyleyen kimse olmamış. Şunun da şu faydası vardır, hani ondan dolayı bunu içiyoruz diyen yok. Bunun içilmesi sırf zevk ve şehvete uygunluk ve israftan ibaret.

Bunun hakkında fazla söz söylemeyi de zâid görüyorum. Ama bu herkesin insafına kalmış, vicdanına kalmış bir meseledir. Bu ehli insaf, ehli vicdan bu hususta düşünürse ki bunlar ne fayda olacak bana? Günde asgari beş lirayı üfürüyoruz havaya.

Biz hacıya giderken diyorlar ki bize:

“—Hocaefendi, kaç defa oldu senin hacca gidişin? Bir kere değil mi Allah’ın emri?”

“—Bir kere...”

“—Neden her sene her sene giderek bu paraları harcıyorsun da memleketin içerisinde bu kadar ihtiyaçlarımız var. Bu ihtiyaçlarımıza bu paralarınızı verseniz olmaz mı?” derler.

Biz de deriz ki:

“—Biz bu memleketin ihtiyaçlarına elimizden gelen her şeyi yapmaktayız da. Siz de söyleyin bakalım, siz Avrupa memleketlerine gitmiyor musunuz?”

“—Gidiyoruz.”

“—E bir kere görmeniz kâfi değil mi de, niçin müteaddit defalar şu memleketlere gidiyorsunuz da dünyanın paralarınızı harcıyorsunuz orada? Ne faydası var onların size?”

Paris’iymiş, Londra’sıymış, Amerika’sıymış, şurasıymış burasıymış. Her sene birçok memlekete turist namıyla insanlar gidiyor. Herkese bir kere olsun kâfi işte, bir daha gitmesine ne lüzum var?

Hatta bizim memleketimizde bile her sene Bursa’ya giderler, dağlara giderler, güzel manzaralı yerlere giderler, yazlıklara giderler. Sürülerle para harcarlar da onlara kimse bir şey demez. Hacıfendi ömründe bir defa hacca gidecek, belki iki defa gitmiş olabilir. Buna derler ki:

“—Neden gidiyorsun canım?”

Sen sevdiğin yere her sene gidiyorsun da kimse bir şey demiyor da Allah’ın bu güzel beldesine giden bu müslümana başka bir laf bulamadın da mı bunu söylüyorsun sen?

Şimdi sen sigaranın hesabını ver bakalım? Benim senede 5.000 lira para harcayacağım bu hacca, sen 365 günden beşer liradan ne eder? Senede 1825 lira eder. On senede 18000 lira eder. İnsan insaf eder bir kere...

Cidde’den bu tarafa tayyare ile gelirken, tayyare ikide bir sakatlık yapıyor, arıza yapıyor. Dedim, yahu bunun yenisi olsa da böyle bu arızaları yapmasa...

Gökteyken yaparsa bu arızayı, sonra ne olacak bizim halimiz?

200 kişi vardı uçakta aşağı yukarı.



“—Uçak çok pahalı. Yenisi 100 milyon lira...”  
dediler.

“—E 100 milyon lira çok mu?”

15 milyon 20 milyon sigaracının senede iki günlük masrafı. 20 milyon insan beşer lirasını verse, işte 100 milyonluk bir tayıare alır yenisi koyulur. 365 günde 150 tane tayıare alır. Sen bunları hesaba katmıyorsun da hacı efendinin harcadığı parayı katıyorsun hesaba...

Allah cümlemizi affetsin...

Şimdi dünyayı öğreneceğiz ama, dünya nedir?  
Şimdi göreceğiz.

Dünya, insanı Allah’ından alıkoyan her şey... Seni Allah’tan ne gibi şeyler alıkoyuyorsa, ona kulluk ettirmiyorsa, sana vazife-i İslamiyyeni ve insaniyyeni yaptırmıyorsa, işte o dünyadır. Dünya aslı itibariyle seni Allah’tan alıkoyan, meşgul eden, ibadetlerinden mahrum eden her zevkin, her işin. İsterse o işin şu olsun, isterse bu olsun. Değil ki seni Allah’tan alıkoyuyor o an için, o dünyadır.

Şimdi yine Cenab-ı Hak affetsin; o kitabın içinde bir eser daha var tecvit demiş risale-i tecvid. Oradan geçmiş risâle-i kıraate. Çok mühim mesele. Diyor ki:

Bir müslüman Allahu ekber diye namaza durduğu vakitte Rabbü’l-âlemînin huzuruna durur. İslâm dini terbiye dinidir, İslâm dini hürmet dinidir, İslâm dini saygı dinidir, İslâm dini edep dinidir. Lâlettayin, böyle gelişigüzel bir şekilde huzuru

Rabbü'l-âlemîne gelinmez kardeş. Seni bir vali çağırrsa, bugünkü bilmem ne kumandanı seni çağırrsa huzuruna, böyle lâlettayin sallana sallana gider misin?

Herhalde insan edebini takınır, bir büyüğün huzuruna çıkıyorum diye derli toplu gelir.

Allah huzuru bu! Bütün varlıkların sahibi, bütün mevcudatın sahibi Allah'ın divanına geliyorsun! Ona karşı huzur, ona karşı bir edep, ona karşı bir saygı ister. Lâlettayin, başı açık, saçlar darmadağınık, gömlek bir tarafta, yaka bir tarafta, pantolon şöyle ceketi böyle... Böyle huzur-u ilâhiye gelinir mi?

Bazı vâizler de;

“—Adam sen gel buraya bir, hele sen gel!” diyor.

Çünkü hocanın birisi demiş:

“—Ben Camiye soktum, sen de çarıklarını çıkart!” demiş.

Bu o devir değil arkadaş, ilim devridir bu devir. Bilgi var, git bak bugün ayda dolaşıyorlar. Her bir müslüman bugün Allah'ın divanında nasıl durulacağını takdir edemezse, nasıl Müslümanlık davasında bulunacak bu adamlar?

Onun için müslüman huzur-u Rabbi'l-âlemîne gelirken edebiyetle, liyâkatini üzerine takınarak öyle gelecek. Canım biz hoca olmakla başka bir şey değiliz ki! Biz de sizin gibi Allah'ın kullarından bir kuluz. Gerek Cumamızda, gerek diğer namazlarda şu kisveyi giymeden duramıyoruz oraya.

Biz de soyunsak, başımızdan sarığımızı da atsak, cübbemizi de çıkarsak, lâlettayin dar bir pantolonla oraya çıksak ayıplamaz mısınız bizi?

Ayıplarsınız, “Nasıl hocalık bu?” dersiniz.

Seninle benim aramda bir fark yok. Sen de Allah’ın divanında duruyorsun, ben de Allah’ın divanında duruyorum. Yalnız ben böyle resmi kıyafetle gireyim, sen girme; olmaz o. Herkesin resmi kılığıyla divan-ı ilahiye durması şart-ı âzam desek yerindedir yani. Öyle ceketsiz, gömleğinin bir yakası bir tarafta, saçı bir tarafta, olmaz öyle iş. Onun için bunlara çok dikkat ve saygı göstermek lazım.

Dünya, seni Allah’ından alıkoyan meşgul eden ve sana bunu bildirmeyen şeylerin hepsi dünyadan ibarettir.

Şimdi o kitapta kıraat meselesine geçmiş. Kıraat meselesinde Kur’ân-ı Azimüşşan’ın bir okuyuş tarzı vardır. Bu okuyuş tarzı tecvid ile bilinir. Bunu ancak çok okumak suretiyle ağızda meleke hasıl olur. Çünkü kendi dilimiz değil. Kendi dilimiz olmadığı için yabancı bir dili ağız alışmadıkça konuşamaz. Ağız alışacak, ağzın alışması için onun çok tekrarlanması lazım.

Aziz kardeş! Şimdi bir Fransızca konuşmak isteyen bir insan, İngilizce konuşmak isteyen, hatta hangi dilden olursa olsun... Biz Arapların yanında konuşurken, Arap bizim konuşmamızı dinledi. Biz de diyoruz ki:

“—Yahu biz Arapça da biliyoruz, niçin anlamıyorsun?”

Uymuyor onların konuşuş tarzlarına, anlayamıyorlar sözlerimizi;

“—Sen Türkçe söyle biz anlarız.” diyor. Zorlanıyor, anlatamıyoruz.

Fransızca konuşurken kaideye riayet etmezseniz o da anlayamıyor sizi. Onun da kendisine göre bir ağzı var, Fransızların konuşuş tarzları. İngiliz’inki de öyle, Alman’ın ki de öyle... Onu kolaycacık konuşabiliyor mu bir insan? Konuşamıyor. Senelerce uğraşılıyor, en nihayet gidiyor o memleketlerde onların arasına karışıyor. Eh bir parça bir şey öğrenebiliyor.

E bu senin Allah’ın kitabı olan Kur’ân-ı Azimüşşan’a saygın bu kadar mı?

Anadan babadan, (*El-hamdü li’llâhi rabbi’l-âlemîn*) diye duymuş öğrenmiş, yahut hocasından bir parça bir şey öğrenmiş, arkası gelmemiş. Sonra bununla divanı ilahiyeye gelirken elhamı hep elhem okur. Elhem olunca olmaz ki bu iş! Elhem başka Elham başka.

Birçok kişi de böyledir, sini sad okur, sadını sin okur, dalını zel okur, zelini dal okur. Sadını sin okur, dadını ze okur, zı okur. Bunların hiçbirisi doğru değil ve namazın hep ifsadına sebep olur. Hiç olmazsa bir insanın bu hurufatı öğrenmesi lazım! 30 harf, ne olacak. Bunların tasfiyesi için muhakkak bu ağızlara sahip olan insanların ağzından öğrenmelidir. Hiçbir hocaefendi itiraz etmez. Hiçbir hafız efendi itiraz etmez.

“—Hocaefendi, beni dinler misin? Şu namaz surelerini bir okuyayım da beni dinleyiver.” diyen bir müslümana rast gelir misiniz bilmem?

Bu kadar Kur’an kurslarımız var. Meccanen işte! Ne olur, gidersin, “Ben de bir elham okuyayım, ben de bir Tebareke okuyayım, ben de bir Yasin okuyayım dinler misiniz?”

Öyle gelişigüzel, öyle kendi şivelerine uygun olaraktan okunan

Kur’an’lar makbul-u ilahi olmaz.

Şimdi, seyahat eden bir efendinin eserini okumuştum da, Çin’de de müslümanlar var ya, o müslümanlar Kur’an okurlarmış. “Fakat hiç anlayamazsın nasıl Kur’an okuyorlar. Hiç Kur’an’a benzetemiyor okudukları...” diyor.

Kur’an Allah’ın kitabıdır ve Allah’ın kelimidir. Ona hürmet, ona saygı ve ona layık bir ağız kullanmak ister. Öyle içkiyle, sigarayla tedris olunmuş hatta yemek kırıntıları ağızda iken yıkanmamış bir ağızla okunan Kur’an, okuyana lânet eder. Kur’an okuyamadığın takdirde, yahut böyle kirlili pisli ağızlarla okuduğun takdirde sahibine de lanet eder. Allah affetsin...

Onun için hepimize düşen şey, Kur’an’ımızı iyi okuyabilmek için gayret etmemiz lazım! Muhakkak iyi Kur’an okuyan hafızlarımız çok el-hamdü lillâh. Onlara, “Lütfen kardeşim beni dinle. Belki sana da bir hediye de ihsan edeceğim.” deyiverirsen, seni dinlememezlik hiç yapmaz. Yani bir ihtiyaç hissettirmezler sana karşı. Ama bunu yapan pek az.

Şimdi bakın, “Bu dünyanın malını ve dünyanın bugünkü âlâyişini benimseyen insanların aklı yoktur.” diyor. Bugün herif aya gidiyor şimdi, ayda da yürüyor. Ona da akıl yok mu diyeceğiz şimdi biz?

Akıl iki çeşit. Birisi dünya maişetlerini temin etmek için verilen bir akıl ki, akl-ı dünya diyorlar buna. Bunu Cenâb-ı Hak, gözümüzle göremediğimiz mikroba da vermiştir, nasıl yaşayacağını o da bilir. Mutlaka aya gitmek için başka bir akıl neticesidir. O Allah-u Teâlâ'nın ilim sıfatının kulda tecellisi neticesidir. Ama asıl akıl akl-ı âhiret, ilm-i âhirettir.

İlm-i âhiretten nasibi olmayan dünyanın bilgilerine sahip olsa. Dünyanın bilgilerini biliyoruz; 10 lisan 20 lisan biliyor, bütün marifetlerini de biliyor. Gözünü yumduktan sonra ona diyecekler mi:

“—Aya nasıl gidilirdi arkadaş? Hangi maddeleri birbirine birleştirdin de aya gittin?” mi diyecekler, men rabbüke mi diyecekler?

Rabbini burada bilmeyen bir adam, orada “Rabbim Allah'tır” diye nasıl diyecek? Burada Rabbini tanımamış ve O'na boyun bükmemiş bir insan, yarın o toprağın altında (*Men rabbüke*) hitabına karşı nasıl “Rabbim Allah!” diyecek?

Burada demiyor. Affedersiniz evvelki gün bir delikanlı geldi bize. Genç, gürbüz bir adam. Her ne fikirle geldiyse, “Bana okuyuver, ben hastayım.” dedi. Şöyleyim dedi böyleyim dedi.

“–Namaz kılar mısınız?” dedim,

“–Kılmam.” dedi, “Doğru söyleyeceğim size.” dedi.

“–Pekâlâ!” dedim. “Kalaycıya kaplarınızı eskidiği vakitte götürüyorsunuz. O kalaycı onun kumda kirlerini almadıkça, lehimci onun kirlerini almadıkça ona lehim sürüyor, para etmiyor. Kalay da para etmiyor. Ben sana okusam para etmez ki... Çünkü senin tabiatın bozuk, namazın yok niyazın yok!” dedim.

“–Doğru doğru!” dedi.

Sonra şuradan buradan bahsetti. İşte Almanya’ya gitmiş orada çalışmış filan. Adam yankesicinin bir nevi. Kalp paraları adamlara satarlar ya, çıkardı bana altın bilezikleri gösteriyor. Altın bilezikler... “İşte bunları da yaparım. Benim hünerim, kuyumcuyum!” diye takdim etti kendisini. Tabi para sahibi olması lazım bunlar için ama fakirliğinden de bahsediyor yine.

“–Bbunlar haramdır.” dedim.

“–Haramı kim biliyor?” dedi.

Sana bu yeter ceza olarak, başka şey istemez.

“–Alnımı ömrümde secdeye koymadım.” diyor, Bunu benim karşımda da söylemekten utanmıyor da o insan.

Bir hicap da duymuyor, hiç yüzü kızarmadan da söylüyor.

Buna ne derler?

Ölmüş bir insan derler bunu. Ölmüş yani. Dağ gibi ama gönül yok, mâneviyat yok. İnsanlık da yok. İnsanlık çünkü İslâm'ın içerisindedir. İslâm olmayınca insanlık da bulunmaz insanlarda.

Allah affetsin...

Onun için, “Bu dünyayı toplar o insan ki aklı yok.”

Neden? Asıl toplanacak âhîret âlemidir. Bak dedi ki:

“—Senin malın, senden evvel gönderdiğin sermayen neyse odur.”

*Estaîzü bi'llâh:*

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ مَّا  
قَدَّمَتْ لِغَدٍ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

(الحشر: ١٨)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenü>t-teku'llàhe veltenzur nefsun mâ kaddemet li-gadin ve'tteku'llàhe, inna'llàhe habîrun bimâ ta'melûne.*) “Ey iman edenler! Allah'a karşı gelmekten sakının ve herkes, yarın için önceden ne göndermiş olduğuna baksın. Allah'a karşı gelmekten sakının. Şüphesiz Allah, yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.” (Haşr, 59/18)

Yarın için gönderdiğin şeylere bak bakalım, ne gönderiyorsun? Kazancına bak, bir de ahirete sevk ettiklerine bak? O kalana bakma, kalan senin değil. Takdim ettiklerine, gönderdiklerine, sevk ettiklerine bak ne sevk ediyorsun?



Şurada bir bina yapmayı beceremedik. Bunu adam yalnız başına yapmış. Biz bir sürü cemaat şu şeyi beceremedik burada. Bizim halimiz bundan ibaret.

Onun için aklı, sen dünyaya ait olan akılları deme. Akıl, öldükten sonra işe yarayacak olan akla akıl derler. Öldükten sonra işe yarayacak olan akla akıl derler. Yoksa ötekilerine dünya aklı derler ki, gâvurlarda bugün daha çok. İşte Ay'a da gidiyor, öteye de gidiyor, beriye de gidiyor.

Onun için aklımızı başımıza alalım da, el-hamdü lillâh Cenâb-ı Hak bize İslâm dinini nasib etmiş. Gözümüz de var görüyoruz ki bu dünyada kimse kalmıyor. Herkes buradan müddeti bitince çekilip gidiyor. O toprağın altına koyduk mu, bu vücut kayboluyor.

Şimdi bir levha gördüm o gittiğim evde de. Çok güzel yazılmış bir yazı. Diyor ki:

Buğday tanesi, ne tanesi olursa olsun, toprağa düşmedikçe bitmiyor. Toprağa düşmedikçe, yani toprağın altında kaybolmadıkça bitmiyor. O dışarıda, ambarda, çuvalda durursa, o öyle durur. Ama ne zaman onu toprağın altına, mevkiine, yerine koyar, üstünü de örtersen, bakarsın orada filizlenir, çıkar. Bire 10, bire 20, bire 50 nasibine göre, bakışına göre verir.

Binâen aleyh, sen kendini bu dünyada bu varlıklara verdikçe bir şey kazanamazsın. Sen Allah'ın kudreti karşısında eri ve ona teslim ol da, insanlık denilen şey senden doğsun. Sen

insanlık denilen şeyin ne demek olduğunu o zaman gör. Yoksa Ay'a gidene özenir de, "Ben de aya gideceğim. Bana ne lazım âhiret?» dedin mi, yandın ki yandın yani...

## b. Dünya Tatlıdır

Taberânî. Abdullah ibn-i Amr ibnü'l-As RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:<sup>2</sup>

الدُّنْيَا حُلْوَةٌ خَصِرَةٌ فَمَنْ أَخَذَهَا بِحَقِّهَا بُورِكَ لَهُ  
فِيهَا وَرُبَّ مُتَخَوِّضٍ فِي مَا اشْتَهَتْ نَفْسُهُ لَيْسَ لَهُ  
يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا النَّارُ

(طب. عن ابن عمرو)

RE. 208/2 (*Ed-dünyâ hulvetün hadıratün, femen ehazehâ bi- hakkıhâ bûrike fîhâ, ve rubbe mütehavvidın fîme'stehet nefsühû, leyse lehû yevme'l-kıyâmeti ille'n-nâri.*)

(*Ed-dünyâ hulvetün hadıratün*) "Dünya tatlı ve yeşilliktir. (*Femen ehazehâ bi-hakkıhâ bûrike fîhâ*) Kim dünyayı hakkı ile alırsa, o adam için mübarek kılınır. (*Ve rubbe mütehavvidın fîme'stehet nefsühû*) Nefsinin arzularına dalan nice kimseler vardır ki, (*leyse lehû yevme'l-kıyâmeti ille'n-nâri*) kıyamet günü alacağı, ateşten başka bir şey değildir."

Dünya çok güzel bir şey, çok tatlı... Alah-u Teâlâ taşını, toprağını, yeşilliklerini, ayını, güneşini

<sup>2</sup> *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.184, no:6075.

gayet güzel bir şekilde yaratmış. Bu gördüğün alemlerin hepsi dünyadan ibaret. Hepsini gayet güzel şekilde yapmış, hepsinin hayranıyız. Hepsine öyle güzel bir intizam vermiş ki, bugün insanın aklı durur bu intizamı görünce... Buna tabiat demek kadar cehalet olamaz aziz kardeş!

Bu dünya tatlı bir şey, güzel bir şey. İnsanları ne kadar aldatıyor ne kadar! Kim bunu hakkıyla alırsa, yani dinin kaidelerine riayet ederek, dünyaya aldanmamak şartıyla, helalinden çalışır çabalar, kazanır da ne yapabilirse, o ona mübarek olur. Kendi de, çoluk çocuğu da, cemiyeti de bundan istifade eder.

Ne kadar çok bu dünyaya dalan insanlar vardır ki, hep canlarının istediklerini yapmakla ömürlerini tüketiyorlar. Gözlerini yumduktan sonraki ahiret aleminde bunların cehennemden başka yerleri yoktur.

Sen şimdi bunun hangisini ihtiyar edersin? Ama diyeceksin ki sen:

“—Bugünkü dünyada bugünkü ilimlerde bu âhiret mefhumu unutulmuş derecede. İnanan pek az!”

İnanan pek azsa, biz ancak inananlara müslüman deriz. İnanmayanların müslümanlıkla ilgisi yoktur. O hangi yolda giderse, o yolun sahibi olur.

### **c. Dünyâ Lânetlidir**

Tirmizî, İbn-i Mâce ve Beyhakî, Ebû Hüreyre RA7dan; Taberânî Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:<sup>3</sup>

الدُّنْيَا مَلْعُونَةٌ مَلْعُونٌ مَا فِيهَا إِلَّا ذِكْرُ اللَّهِ وَمَا  
وَالآءُ أَوْ عَالِمًا أَوْ مُتَعَلِّمًا

(ت. ه. هب. عن أبي هريرة؛ طس. عن ابن مسعود)

**RE. 208/3** (*Ed-dünyâ mel'ûnetün, mel'ûnün mâ fîhâ, illâ zikra'llâhi ve mâ vâlâhu, ve âlimen, ev müteallimen.*)

(*Ed-dünyâ mel'ûnetün*) “Dünyâ lânetliktir, lânetlenmiş olan bir şeydir; (*mel'ûnün mâ fîhâ*) içindekiler de lânetlenmiştir. (*İllâ*) İstisnâsı var...” Yâni, bazısı lânetli, hepsi lânetli değil... (*İllâ zikra'llâhi ve mâ vâlâhu, ev âlimen, ev müteallimen*) “Zikrullah ve onun tâbîleri, alimler ve ilim öğrenenler hariç.”

Buradaki *mel'un* kelimesi bizim bildiğimiz *mel'un* değil de metruk, terk olunmuş, boş. İşte şu âlemde dönüp duran bir şey. Onda olan her şey de öyle biter kalırmış. Herkes kendi hâline göre.

<sup>3</sup> Tirmizî, *Sünen*, c.VIII, s.302, no:2244; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XII, s.136, no:4102; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VII, s.197; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.265, no:1708; Ukaylî, *Duafâ*, c.II, s.326; Ebû Hüreyre RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.236, no:4072; Ebû Mes'ud RA'dan.

Heysemî, *Mecmaü'z-Zevaid*, c.I, s.323, no:492; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

*Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.186, no:6085, 6085; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.412, no:1321; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XIII, s.258, no:6252.

Ama üç şeyi ayırdı Peygamber Efendimiz, önemli olarak:

1. (*Zikra'llâhi ve mâ vâlâhu*) Zikrullah ve onun tâbîleri, onunla ilgili detaylar... Zikrullahı sevmiştir Allah... Zikrullahın yapıldığı yerler, mescidler... Zikrullah'ın anlatıldığı, Allah'ın anıldığı kitaplar... Onlar müstesnâ...
2. (*Ev âlimen*) Alim, bilen insan müstesnâ...
3. (*Ev müteallimen*) Öğrenen insan müstesnâ... Ötekilerin kıymeti yok!..

*Müteallim*; öğreniyor öğretiyor, öğrenmeye çalışıyor. Dünyada ancak bunlar fayda verir insana. Ama bu ilmin içerisinde dünya ilmi de var. İstersen dünya ilmini çalış ama âhîret ilmini bırakmamak şartıyla. Yani dinini bırakmamak şartıyla, evet dünya ilimlerini de bilmek mecburiyetindeyiz. Onu bilmeyin demiyoruz. Onu da bil ama kendi dininin icaplarını da terk etme ve bırakma!

İmam Azam Hazretlerinin oğlu Hammad'a bir vasiyeti var. O vasiyetinde bir cümlesinde şöyle diyor:

“—Oğlum, dünyadayken muhtaç olduğun ilimleri öğrenmekten geri kalma!” diyor.

E bugün hayat hep bir halde durmuyor ki! Her gün değişiyor dünyanın halleri. Dünyanın hallerine her gün uymak mecburiyetindedir insan. Uyamazsan yaşayamazsın.

Binâen aleyh bugün herkesin bildiği şeyi sen de bileceksin, hatta onların üstüne de geçmeye çalışacaksın. Bu hiçbir zaman dünya olmaz. Bir şey seni ahiretten, Allah'tan, Peygamber'den, kitabından, dininden ayırıyorsa, alıkoyuyorsa; o senin için dünyadır.

## d.Dünya Mü'mine Lâyık Değildir

İbn-i Lâl ve Hâkim, Hz. Aişe RA'dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:<sup>4</sup>

الدُّنْيَا لَا تَصْفُو لِمُؤْمِنٍ كَيْفَ وَهِيَ سِجْنُهُ وَبَلَاؤُهُ  
(ابن لال، ك. في تاريخه عن عائشة)

**RE. 208/4** (*Ed-dünyâ lâ tasfû li-mü'minin, keyfe ve hiye sicnühû ve belâühû.*)

(*Ed-dünyâ lâ tasfû li-mü'minin*) “Dünya hiçbir zaman mü'mine layık değildir. (*Keyfe ve hiye sicnühû ve belâühû*) Nasıl lâyük olsun ki, dünya müminin belâsı ve zindanıdır.”

Bu dünyada Âdem AS'dan beri fitne, fesat, belâ, ibtilâ ve hastalıkların hiçbirisi bitmiş değildir. Şimdi bir doktorumuz söylüyordu ki, o DDT dedikleri ilaç var ya, onu Amerika ve Avrupa yasak etmiş bugün. Çünkü çok büyük zararı varmış. Meyvalar üzerindeki ve insanlar üzerindeki tesiri katiyen gitmiyormuş. Denize dökülen suları dahi denizdeki mahlûkları öldürüyormuş. O kadar zararlı bir şeymiş.

<sup>4</sup> Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.229, no:3105; Hz. Aişe RA'dan.

*Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.187, no:6090; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.411, no:1318; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIII, s.12, no:12435.

Ama biz meyvelerimiz kurtsuz olsun diyerek sıkıyoruz onu. Geçenlerde zeytincilere uğramıştık köyde, zeytinciler şikâyet ettiler ki ağaçlarımız kurudu. Biz zeytinin kurdunu öldürelim derken, ağaç gitti ortadan. Şimdi ilacı azıcık da fazla sıkmış demek ki, yahut sert gelmiş, ağacı da bozmuş. Bir ağaç kim bilir kaç senede meydana geliyor?

Ama o bugün zararını öğrenerek yasak etmiş. Onun için dünya etkiliyor âlemi. Bugün böyle der, bir felaket çıkar, yarın öyle der. İşte yangın olur, sel olur, şu olur bu olur. İptilasız gün olmuyor. Yalnız Allah'a bel bağlayan ve ona teslim olan insanların, belâları da başlarına rahmet oluyor. Onlar belâlardan da müteessir olmaz yani.

“—Dünya mü'mine nasıl layık olsun. Nasıl layık olsun, onun hapishanesidir ve onun bela yeridir.” buyuruyor.

Burada iptilalarla uğraşır durur. Çocukluğu bir türlü, gençliği bir türlü. Gençlik bir âfet, önüne geçmek kolay da bir şey değil. İhtiyarlık bir âfet, o da ayrı bir dert... E sonra bir hastalıkların envai çeşidi var, onlar ayrı ayrı iptilalar. E bunlar hep dünyaya mahsus. Ahirette ise bunların hiçbirisi yok.

Onun için çocuk ana rahmindeyken daracıktır yer. Oradan çıkmasını canı istemez, ağlar sızlar. Tabi ki dünyaya çıktıktan sonra, “Hadi gir eski yuvana!” desen, hiç birisi girmek istemez. Binâen aleyh biz dünyadan bugün gitmek istemiyoruz öbür tarafa. Ama gittikten sonra,

hadi isterseniz sizi dünyaya bir daha gönderelim dedikleri vakitte, hiçbirimiz istemeyeceğiz.

Niçin? Ooo, akılların haricinde saltanat âlemi. Orasını bırakıp da buraya kim gelecek bir daha?

## e.Dünya Ahiret Ehline Haramdır

Deylemî. Abdullah ibn-i Abbas RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:<sup>5</sup>

الدُّنْيَا حَرَامٌ عَلَى أَهْلِ الْأَخِرَةِ وَالْآخِرَةُ حَرَامٌ عَلَى  
أَهْلِ الدُّنْيَا وَالدُّنْيَا وَالْآخِرَةُ حَرَامٌ عَلَى أَهْلِ اللَّهِ  
(الدَّيْلَمِيُّ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ)

RE. 208/5 (*Ed-dünyâ harâmün alâ ehli'l-âhireti, ve'-âhoretü harâmün alâ ehli'd-dünyâ, ve'dünyâ ve'l-âhoretü harâmün alâ ehli'llâhi.*)

(*Ed-dünyâ harâmün alâ ehli'l-âhireti*) “Ahireti murad eden insanlara dünya haramdır.” Ahireti murad eden insan bu dünyaya kıymet vermez. Dünya zevk ü saltanatına kat'iyen aldanmaz, metelik vermez.

Yalnız şimdi siz kardeşlerimden yine rica ediyorum. Bugünkü bizi aldatan nefisler, şehvetler, şeytanlar, etrafın çeşitli hileleri; nefes alalım diyerek deniz kıyılarına, yazlıklara birçok paralar harcayarak kıyamet kadar

<sup>5</sup> Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.230, no:3110; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

*Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.184, no:6071; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIII, s.6, no:12424.



insan bugün dolu deniz kenarlarında... Bunlar hastalıkların menbaıdır, dertlerin menbaıdır, felaketlerin menbaıdır, ahlâksızlıkların da menbaıdır. Sen nasıl oluyor da evladını, karını, kızını, çocuğunu götürüp o felâketin içerisine atıyorsun?

Hiç gözün yok mu, hiçbir kulağın yok mu, hiçbir aklın yok mu?

Memleketimize bak, bu kadar köyler var etrafta... Havası güzel, suyu güzel, sütü de güzel, yağ da güzel, balı da güzel... Git bir köye, orada otur, hiç günaha da girmezsin. Münevver bir insansan oradaki halk seni görür;

“—Ooo, maşallah bizim doktor bey, bizim hakim bey, bizim mühendis bey bak camiye de geliyor.” diyerek, belki sizden özenerek onlar da camiye giderler.

Fırsat elinize geçerse kahvelere de girersin;

“—Kardeşim bu sıhhatinizi niçin bozuyorsunuz buralarda? Yazık değil mi, ömrünüzü buralarda ziyan ediyorsunuz? Erken yatın erken kalkın.” dersin.

Birdenbire zorlamadan;

“—Böyle erken yatarsanız şöyle faydası var, erken kalkarsanız böyle faydası var. Bunlarla ömürlerinize yazık etmeyin!” diyerek birer nasihat edersin.

Bugün bir parça derken, yarın bir parça derken, bakarsınız, hiç olmazsa onda bir, hatta yüzde bir istifade ettirdiysen bil ki senin için büyük bir devlet.

Onun için, bak burada çok güzel şey söyler.

*Rezzâk*, her gün söylüyoruz, Esmâül Hüsna'dandır, "Rızkı veren" demektir. Rızkı veren senin sa'yin değil, senin aklın değil, senin kuvvet ve kudretin, sermayen de değildir. Rızkı veren Allah'tır. O zekâyı veren Allah'tır. Sana o kuvveti veren yine Allah'tır. O sermayeyi veren de yine Allah'tır. Seni o işlere sevk eden yine Allah'tır. Onları sen kendinden bildiğin gün, çok büyük hataya düşmüş olursun.

Binâenaleyh ehl-i âhîret bilir ki Rezzak Allah'tır. Esbabını halk edecek, benim rızkımı bana gönderecektir. Sebebine teşebbüs eder, oradan rızkını bekler. Allah-u Teâlâ ne takdir ettiyse onu da ona verir.

Bizim Cüneyd dediğimiz evliyaullahtan bir zât vardır. İsmi meşhur, herkes tarafından anılır. Abdulkadir'den filan evvel, 250 senesinin insanlarından.

Bu zât inci boncuk satarmış. Fakat sabahleyin dükkânına gider, bir rivayette 400 rekât, bir rivayette de 600 rekât namaz kılmadan dükkânın perdesini açmazmış. Perdeyi çekiyor, içeride *Allahu ekber* diye namaza duruyor. 400 rekât namaz herhalde 5-6 saatte kılınmaz. Yani o kadar zaman, erken başlar öğleye yakın zamana kadar namazla meşgul oluyor, sonra dükkânını açıyor. Az bir zamanda Allah-u Teâlâ ne rızık gönderecekse ona gönderiyor.

Senin rızkın kaçmaz. Mutlaka seni bulacaktır o. Sen dükkânında olmadığından dolayı adam geldi de, beni bulamadı da gitti. Vah vah, şuradaki paraları kaçırdım. Üzülme buna... O rızık seninse, dönüp dolaşacak, yine mutlaka gelip senden onu alacaktır o. Buna inanmak lazım!

Onun için geçenlerde Pakistanlılar gelmişti buraya. Bize dediler ki:

“—Sizin memleketlerinizde görülmesi lazım olan yerlerden birkaç yer bize göstermez misiniz? demişler,

Arkadaşlar da tutmuşlar, işte şu fabrikaya bu fabrikaya götürmüşler. Bak Pakistanlı ne diyor:

“—Yahu bu demir parçaları bizim memlekette de var. Biz Türkiye’ye bu demir parçalarını görmeye gelmedik. Biz sizden görülecek yerleri istedik; cami, mescid, muhterem kimseler... Bunları istedik, siz de buraya getirdiniz, demir parçalarını gösteriyorsunuz. Ne olacak bunlardan?”

Bunlar mâlum ya geliyorlar 3 ay, 5 ay, 6 ay, 8 ay, hatta bir sene seyahat ediyorlar. Geçen gelenler 11 aydır seyahatleyiz dediler ya. Burada hani vaaz u nasihat ettiler.

Demişler ki:

“—Yahu siz bu kadar zaman böyle geziyorsunuz da çoluk çocuğunuzun nafakası ne oluyor?” demişler.

Bak, cevaba bak:

“—Allah Allah, biz sizi müslüman zannediyorduk, şu sorduğunuz soruya bak? Rezzak biz miyiz yahu?” demişler.

Onun için, büyüklerden birisi hacca gidecek olmuş da, hacca giderken hanımını evde yalnız bırakmış. Konu komşu demişler ki;

“—Senin efendi hacca gidiyormuş, bir şey bıraktı mı sana?” O zaman hacılar altı ayda filan gelecek.

“—Hanımefendiler, benim kocam rızık yiyicidir, rızık verici değil. Rezzak Allah’tır.” demiş.

Kadına bak, aklına bak, ne güzel söz söylüyor komşularına... Böyle düşünmek lâzım. Çünkü bizim müslümanların akidesinde böyle... Rezzak Allah’tır. Bitti!

Aziz kardeş!

Bugünkü âlemleri inceleyince hep görüyoruz ki yerin altında çeşitli mahlûklar yaşıyor. Üstünde başka, altında başka... Bunun suyu nereden gelir, havası nereden gelir, yiyeceği nereden gelir. O kurdu görürsün ağacın içerisine girmiş, ne hava alacağı yer var, ne nefes alacağı yer var. Fakat orada büyür de büyür. Envai çeşidi var. Bugün artık Allah’ın Rezzak olduğuna inanmamak mümkün değil.

Onun için sen rızkını Allah’a havale et!

Sonra bak bir şey daha söyleyeyim sana: Bir insan kendisi koşar, “İşte şu sanatı yapayım, şu işi yapayım da rızkım oradan bana gelsin!” der. Biri de vardır ki rızık onu kovalar.

Nasıl kovalar bilir misin?

Sabahleyin abdestini alırsın, erken vakitte kalkarsın, namazını camiye gelirsin. Camiye geleceksin, evde olmaz. Eğer yakında, etrafında cami yoksa, başka... Cami olduğu takdirde camiye gelirsin, sabah namazını kıalarsın. Sabah namazını kıldıktan sonra korkma ve kaçma: otur!

Ne kadar? Bayram namazını kıldığımız zamana kadar... Yani güneş doğuşundan asgari 30-45, bir saat sonrasına kadar. Otur, Kur'an oku, bildiğini oku. Yalvar yakar, ne dersen de.,,

Sonra iki rekât namaz kıl! Bu iki rekât namaza, *işrak* namazı deriz. Nafile bir namazdır. Bu *işrak* namazını da kılar işine gidersen, senin arkandan rızkın seni kovalar. Hani düşman adamı nasıl kovalar, Allah esirgeye, rızık da seni kovalar, yakalar seni neredeyse, kaçırmaz seni.

Ama bunu yapmadan ben rızkımı kazanacağım deyip hem kendini yorarsın, hem de yine taksimde neyse eline ondan başka şey de geçmez.

Çok geçecek de ne olacak? Farz edelim çalıştık çabaladık, geceyi gündüze kattık, derken milyonların sahibi olduk. İşte birçok apartmanlara sahip olduk, mallara mülklere sahip olduk. Herkes şimdi parmakla gösteriyor:

“—Filan adamı görüyor musun? Şöyle adamdır. Hayırlar da yapıyor, ne iyi adamdır!” diye gösteriyor herkes.

Ne kıymeti var? Gözünü yumdun mu, herkesin gideceği yer belli. Ne takdim edebildiysen o tarafa, o gider seninle... Gerisi boş!

Onun için âhîret ehli olan kimseler dünya ile meşgul olmak istemezler.

*(Ve'l-âhîretü harâmün alâ ehli'd-dünyâ)*  
“Ahîret de ehli dünyaya haramdır.”

Dünya adamı; ibadet bilmiyor, taat bilmiyor, gece gündüz çalışıyor. Servet sahibi olacağım, şu olacak bu olacak. Buna da âhîret haram... Dünya adamı o.

*(Ve'dünyâ ve'l-âhîretü harâmün alâ ehli'llâhi.)*  
“Dünya da ahîret de ehlullah haramdır.”

*Ehlullah* var burada; Allah'ın sevgili, bahtiyar kulları var. Herkes bizim gibi olsaydı, dünya çoktan batardı. Ama Allah'ın içimizde çok sevdiği bahtiyar kulları vardır ki onlara evliyâ deriz, ehlullah deriz. Onlar ahîreti de istemezler.

Âhîret ancak Allah-u Celle ve A'lâ'nın tecellisi içindir. Cennetteki şu güzellikler, cennetteki bu hûrîler, bu gibi zevklerle filan onların işleri yoktur. Nasıl bu dünyada da onlar öyle kadınlarla filan zevk ü sefadan işleri olmamıştır. Âhîrette de böyle zevk ü sefaya düşkün değildirler. Onun için âhîreti bu cihetten istemezler.

Ahîreti isteyişleri, Allah-u Teâlâ'nın cemâlini görmek içindir. Yoksa ahîrette çok güzel yaşayış var ama, onlar bu yaşayışa da kıymet vermezler. Onlar için ancak cemâl-i ilahiyi müşahede vardır. Bütün dertleri odur.

## f. Dünyanın Ömrü

Deylemî, Enes ibn-i Mâlik RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:<sup>6</sup>

الدُّنْيَا كُلُّهَا سَبْعَةُ أَيَّامٍ مِنْ أَيَّامِ الْآخِرَةِ وَذَلِكَ  
قَوْلُ اللَّهِ وَإِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِمَّا  
تَعُدُّونَ

(الحج: ٤٧) (الديلمى عن أنس)

RE. 208/6 (*Ed-dünyâ küllühâ seb'atü eyyâmin min eyyâmi'l-âhireti, ve zâlike kavlu'llâhi: Ve inne yevmen inde rabbike keelfi senetin mimmâ teuddûne.*)

(*Ed-dünyâ küllühâ seb'atü eyyâmin min eyyâmi'l-âhireti*) “Dünyanın bütün ömrü ahiret günlerinden yedi günden ibarettir. (Ve zâlike kavlu'llâhi) Bu Allah-u Teâlâ'nın şu kavli iktizasıdır:

وَإِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ

(الحج: ٤٧)

(*Ve inne yevmen inde rabbike keelfi senetin mimmâ teuddûne.*) “Rabbinin indinde bir gün, sizin saydığınız sene ile bin sene gibidir.” (Hac, 22/47) Ahiretin bir günü, dünyanın bin senesine muadildir.

<sup>6</sup> Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.57, no:4150; Sehâvî, *Mekâsîdü'l-Hasene*, c.I, s.693, no:1243; Cürçânî, *Târih-i Cürcan*, c.I, s.140, no:154; Enes ibn-i Malik RA'dan.

*Kenzü'l-Ummâl*, c.XIV, s.361, no:38939; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIII, s.11, no:12433.

## g. Peygamber SAS ve Dünya

Ebû Abdurrahman es-Sülemî ve Deylemî, Hz. Aişe RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:<sup>7</sup>

الدُّنْيَا لَا تَنْبَغِي لِمُحَمَّدٍ وَلَا لِأَلِ مُحَمَّدٍ

(أبو عبد الرحمن، والديلمي عن عائشة)

**RE. 208/7** (*Ed-dünyâ lâ tenbağî li-muhammedin, ve lâ li-âli muhammedin.*)

(*Ed-dünyâ*) “Dünya, içinde yuvarlandığımız şu alem, (*lâ tenbağî li-muhammedin*) Muhammed SAS’e lâyük değildir. İstemem ben böyle şey... (*Ve lâ li-âli muhammedin*) Muhammed SAS’in âline, ailesine ve ona uyanlara da bu dünya yaramaz.”

Niçin? Alıkoyar seni ahiretinden, alıkoyar seni o güzel Allah’ından... Şu 50-60 senelik ömrün bir kısmı çocuklukla gider, bir kısmı ihtiyarlıkla gider, bir kısmı da uyku ile geceleri gider. E bir kısmı da zevk ü sefa ile gittikten sonra, sana ne kalır artık geride?

Aziz kardeş! Onun için sen aklını başına al. Bu dünyada Allah- u Teâlâ bu fırsatı bize vermiş, bir müddet burada geçineceğiz. Bu fırsatı vermiş bize, o ahireti kazanmamız için. Yoksa bu dünyada boyumuzu posumuzu göstermek için değil.

<sup>7</sup> Ebü’ş-Şeyh, *Ahlâku’n-Nebiyi*, c.II, s.409, no:797; Hz. Aişe RA’dan.

*Kenzü’l-Ummâl*, c.III, s.187, no:6089; *Câmiü’l-Ehâdis*, c.XIII, s.13, no:12436.



Allah-u Teâlâ'nın mahlûku çok, sayısını kendisinden başka kimse bilmez. Fakat biz eşref-i mahlûkatız. Sabahleyin şuradan gelirken orada bir çiçek var. Gül diyorlar, pek güzel kokusu var. Baktım şöyle kokladım, oh mis gibi kokuyor. Yahu dedim, şu bir çiçek işte... Nereden baksan bir ot parçası. Ondan bir ufacık bir şey çıkmış, mis gibi kokuyor. Şu eşref-i mahlûkat olan insanın kokusu acaba neye değişilir? Biz ne için kokmuyoruz?

Bak arı bala gelir, arı balın nerede olduğunu arar bulur. O kokuyu, çiçekleri de biz arayıp buluyoruz. İnsanların içerisinde böyle bahtiyar insanlar da doludur. Biz onların yanında hiç kalırız.

O kokuları neşredebilen insan eşref-i mahlûkat iken, onun kadr ü kıymetini, bu dünyanın on para etmez cifeleri uğrunda feda edip de ahirete eli boş, bomboş gitmek insanlık alâmeti midir?

Dünyanın zevk ü serveti içerisinde yaşa, feda et her şeyi. En nihayet bu dünyaya gözünü yum git. İnsanlık bu mudur yani?

Aziz kardeş! Onun için, büyüklerimiz çok güzel vasiyetler, nasihatler etmişlerdir bize. O vasiyetlerin, nasihatlerin içerisinde geçer ki:

Bu dünya fanidir, her şeyi de fâni. Hiçbir şeyinin bekası yoktur. Âhiret bakidir, içindekilerinin hepsi de bakidir. Sen faniye aldanıp da bakiyi kaybetme. Faniye aldanıp da bâkiyi kaybetme!

Baki olan ahireti kazanmak için çok şey istemiyor Allah-u Teâlâ... Bir iman istiyor senden; “*Lâ ilâhe illa’llah, Muhammedün rasûlü’llah*” de ve onun üzerinde dur.

O “*Lâ ilâhe illa’llah, Muhammedün rasûlü’llah*” ne istiyor senden? Doğruluk istiyor.

قُلِ اللّٰهُ ثُمَّ اسْتَقِمَّ

(*Kuli’llah sümme’stakim*) “Allah de, ondan sonra istikametten ayrılma!”

Ne için Allah diyorum? Dinini sevdiğim için diyorum.

Onun dini ne icab ediyor? Namaz, oruç, şu, bu... Namaz ne istiyor? Abdest istiyor, taharet istiyor.

Aziz kardeş! Kusura bakma, abdest kolay bir şey değil! Lâlettayin çeşmenin başına gidip de yıkanmaktan ibaret değil. O huzur-u Rabbi’l-âlemîn’e gelmek için bir hazırlıktır.

O hazırlığa abdest bozmak suretiyle başlarız. Abdestimizi bozarız, içirimiz temizlensin de pislik olmasın, sıkılmayalım. Sıkıntı olmasın içimizde, rahat rahat huzur-u Rabbi’l-âlemîn’e duralım diye, evvela def-i hâcet yerine gider, orada rahatlarız. Orada kurulanma ve temizlenme usulleri vardır ki bunları mü’minlerin bilmesi lazım ve yapması lazım. Bilmezsen ve yapmazsan olmaz.

*İstibrâ* denilen bir kurulanma vardır. Sidiğin arkasını alabilmek için o kurulanmayı yapmak müslümanın vazifesidir. Taharet denilen bir bez

vardır, taharet bezi derler. Onun müslümanın, çarşı içindeyse taşınması lazım yanında. Bu taharet bezleri ile silinip kurulanması lazımdır. Bunları yapmadığı takdirde o mülevves sular donlara bulaşır, o mülevves donlarla huzur-u Rabbi'l-âlemîn'e durulunca, makbul olmaz bu iş.

Onun için taharete dikkat etmek lazım. Sidiğın arkası kesilinceye kadar *istibrâ* denilen şeyi yapmak lazım. Ondan sonra abdestini alırsın, güzel güzel kibleye dönersin.

Abdest almanın duaları vardır. Ellerini yıkarken elleri yıkama duası, ağzını yıkarken ağız yıkama duası. Hepsinin, her azânın ayrı ayrı duaları vardır. Bu duaları okuyarak teenni ile, zevk ile üstünü kirletmemek şartıyla aldığın bir abdestle...

Bu abdesti de şu niyetle alırsın:

“—Ben bu abdestim ile Cenâb-ı Hakk'ın huzuruna çıkacağım. Ona lâıyk bir şekilde çıkabilmem için, yâ Rabbi! kabul et!” diyerek alırsın.

Sonra gelirsın mescide, sağ ayağını atarak girersin. Vakit çok erkense mescid namazı diye nafıle bir namaz vardır, iki rekât bir namaz kılırsın. Eğer vakit gelmişse, kılınan sünnetler onun yerine de geçer. Onunla iktifa da edersin.

Namazını kılıp da hemen kaçma! Namazını kılınca, ben ödedim borcumu diye kaçma. Kaçarsan olur ama asıl matlup, teenni ile namaza erken girip namazdan geç çıkmak efdal-i âmâldir.

Ama diyeceksin ki:

“–İşim ona müsait değil!”

Eğer işçiysen, başkasının yanında çalışıyorsan, gündelikli isen hakkın var, gidersin. Ama başkasının yanında çalışmıyorsan, kendi hizmetindeysen, o zaman ağır ağır, teenni ile hareket edersin. Herkes çıksın zararı yok, sonra da sen çık. Acele etme orada ve bil ki rızkın Allah'ın elindedir, başkasının elinde değildir. İsterse sana bollatır, isterse daraltır.

Onun verdiklerini durduracak kimse yok. Vermediğini kimse veremez, verdiği de kimse mâni olamaz.

Bu kadarlık yeter.

Allah kusurlarımızı affetsin... Tevfikât-ı samedâniyyesine mazhar eylesin... Rıza-i ilahiyesine muvafık ameller edebilmek ve hüsn ü hatimelerle âhirete göçebilmek devlet ve şerefine sizi de bizi de, bütün müslümanları da nail eylesin...

*Li'llâhi'l-fâtihah!*

Mehmet Zahid Kotku

08. 1971 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)



**SERVER**  
Kürsü